

I. STUDII, CERCETĂRI, ARTICOLE

TRAFICUL DE PERSOANE, O ÎNCĂLCARE FLAGRANTĂ A DREPTURILOR OMULUI ȘI A DEMNITĂȚII PERSOANEI

CLAUDIU MIHAIL ROMAN*

LAURENȚIU DINCĂ**

Abstract:

Starting with the years 1998-1999, Romania began to face a social phenomenon with deep criminal connotations – human trafficking. The Romanian authorities reacted, and in 2001 they adopted a law designed to define the phenomenon, punish the culprits and create the institutional card designed to assist victims of human trafficking. Law 678 of 2001 is an important document from the perspective of combating and preventing the phenomenon of human trafficking. After almost a quarter of a century, we are far from having eradicated this phenomenon. In a continuous change, human trafficking continues to affect both persons from the vulnerable groups as well as those who do not belong to vulnerable categories. It is a phenomenon that does not take into account ethnic social affiliation, gender identity, or age of individuals. Due to its emotional consequences, health and well-being, respect for human rights, human trafficking represents one of the most serious phenomena of organised crime.

Keywords: human trafficking, fundamental rights, victims of human trafficking, support

Résumé :

À partir des années 1999-1998, la Roumanie a commencé à être confrontée à un phénomène social aux connotations criminelles profondes : la traite des êtres humains. Les autorités roumaines ont réagi et ont adopté en 2001 une loi visant à définir le phénomène, à punir les coupables et à créer la carte institutionnelle destinée à assister les victimes de la traite des êtres humains. La loi 678 de 2001 est un document important dans la perspective de combattre et de prévenir le phénomène de la traite des êtres humains. Après presque un quart de siècle, nous sommes loin d'avoir éradiqué ce phénomène. En constante évolution, la traite des êtres humains continue de toucher à la fois les personnes appartenant au groupe vulnérable et les personnes n'appartenant pas aux catégories vulnérables. Il s'agit d'un phénomène qui

* Dr., cadru didactic asociat, Departamentul de Asistență Socială, Centrul Universitar Reșița, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea Babeș-Bolyai, claudiu.roman@ubbcluj.ro

** Drd., Universitatea de Vest din Timișoara, Școala doctorală de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, e-mail: laurentiu.dinca@gmail.com

ne tient pas compte de l'appartenance sociale ethnique, de l'identité de genre ou de l'âge des personnes. De par ses conséquences émotionnelles, sur la santé et le bien-être, le respect des droits de l'homme, la traite des êtres humains représente l'un des phénomènes les plus graves du crime organisé.

Mots-clés : traite des êtres humains, droits fondamentaux, victimes de la traite des êtres humains, soutenir

Un fenomen deosebit de îngrijorător și care aduce atingere gravă demnității ființei umane și drepturilor fundamentale ale omului, îl reprezintă traficul de ființe umane cunoscut în România ca și traficul de persoane. Fie că ne referim la acest fenomen ca trafic de persoane sau trafic de ființe umane ori sclavie modernă, acesta prezintă multiple fațete sociale și aduce atingere gravă drepturilor individuale ale fiecărei persoane care îi cade victimă. Fenomenul traficului de persoane este cunoscut în istoria recentă a României de aproape un sfert de secol. Începând cu anii 2000, autoritățile au luat măsuri pentru contracararea efectelor fenomenului, definirea sa din perspectivă juridică, încadrarea în categorii de fapte penale și crearea cadrului legislativ pentru tragerea la răspundere a celor vinovați. Însă, cu toate măsurile întreprinse în plan instituțional și legislativ suntem departe de a ne referi la traficul de persoane la timpul trecut.

Recent, Ministerul Afacerilor Interne și primul ministru al României au anunțat lansarea Strategiei naționale de luptă împotriva traficului de persoane 2024 -2028. În repetate rânduri România a fost criticată dur în rapoarte internaționale inclusiv de către Departamentul de Stat al SUA. Aceste critici vizau fenomenul traficului de persoane.¹

În raport de prevederile legale, traficul de persoane a fost definit inițial de Legea 678 din 2001. În raport de prevederile acestui act normativ: „*constituie infracțiunea de trafic de persoane recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau primirea unei persoane, prin amenințare, violență sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința, ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane, și se pedepsește cu închisoare*

¹ Europa Liberă România. (2023, iunie 5). Strategie națională împotriva traficului de persoane. România, criticată în trecut de experți.

*de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.*² Este prima definiție a traficului de persoane, în contextul anilor 2000 și prima încercare de a reglementa acest fenomen social grav.

De la început trebuie precizat faptul că infracțiunea de trafic de persoane nu ține cont de existența consimțământului sau lipsa consimțământului victimei. În raport de prevederile legislative, consimțământul persoanei – victimă a traficului de persoane – nu înlătură răspunderea penală a făptuitorului. Precizarea se cuvine a fi făcută deoarece adesea, în mentalul colectiv, este înrădăcinată credința că victimele și-ar da acceptul pentru ceea ce urmează să se întâmple și, mai mult, cunosc, spre exemplu, că urmează să fie exploatate. Chiar și într-o astfel de împrejurare situația *de facto* nu o face pe victimă mai puțin victimă, iar făptuitorul va răspunde legal.

La momentul actual, Codul Penal, definește, la Art. 210, traficul de persoane:

„(1) Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane în scopul exploatării acesteia, săvârșită:

a) prin constrângere, răpire, inducere în eroare sau abuz de autoritate;

b) profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate a acelei persoane;

c) prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra acelei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

*(2) Traficul de persoane săvârșit de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.*³

(3) Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă.”

Conform datelor publice din România, *„Lupta împotriva traficului de persoane și protecția victimelor acestei infracțiuni reprezintă o prioritate a autorităților române, ca urmare a impactului negativ al acestei infracțiuni în planurile economic, social și al securității. România continuă să fie o țară de origine pentru victimele traficului de persoane, cetățeni români fiind exploatați atât în interiorul țării, cât și în statele europene. În ultimii ani, însă, datele*

² Legea nr. 678 din 21 noiembrie 2001, privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, Art. 12 (1).

³ Noul Cod Penal actualizat 2024 – Legea nr. 286/2009.

*statistice sugerează că țara noastră începe să devină o destinație pentru victimele traficului provenite din alte state, în special din zona Asiei.*⁴

Fără îndoială aceste informații arată că acest fenomen este unul extrem de fluid, versatil, iar dacă în trecut discutam de România ca fiind o țară exclusiv de origine și de tranzit pentru victimele traficului de persoane, iată că fenomenul se schimbă și România devine și țară de destinație pentru victimele acestui fenomen.

Așa cum am arătat, din perspectiva respectării drepturilor omului, traficul de persoane reprezintă un fenomen grav menit să lezeze individul, drepturile și libertățile sale fundamentale, starea sa de bunăstare fizică și intelectuală, sănătatea sa efortul și o serie de alte valori.

Traficul de persoane este un fenomen transnațional, depășește granițele României și ale Europei. Este un flagel global care a comportat mai multe abordări și mai multe definiții din perspectiva teoretică. Denumiri precum sclavie, sclavie modernă⁵ trafic de ființe sau trafic de persoane, exploatarea umană, trafic de persoane vulnerabile, trafic de migranți, în fapt sunt mai multe denumiri ale aceluiași fenomen.

Conform opiniilor unor autori, sclavia (modernă) este o afacere în plină expansiune și numărul de sclavi este creștere. Unii oameni se îmbogățesc folosind sclavi și când au terminat cu muncă lor pur și simplu îi aruncă pe acești oameni. Sunt noile forme de sclavie care se concentrează pe profituri mari. De această dată nu este vorba de a deține oameni în sensul tradițional al vechii sclavii, ci despre controlul complet a acestora. Oamenii devin, efectiv, instrumente de unică folosință pentru a produce bani.⁶

Comerțul cu sclavi poate fi definit ca procesul de achiziție, recrutare, adăpostirea, primirea sau transportul unei persoane, prin oricare înseamnă și pentru orice distanță, într-o condiție de sclavie sau de sclavie exploatare. Sclavia poate fi definită ca un proces de constrângere a muncii sau a altor servicii de la un individ captiv, prin orice mijloace, inclusiv prin exploatare a corpurilor sau a părților corpului.⁷

⁴ Strategia națională de luptă împotriva traficului de persoane 2024 – 2028.

⁵ Bales, K (1999). Disposable People: New Slavery in the Global Economy. University of California Press.

⁶ Bales, K. (2004). Disposable people: New slavery in the global economy (2nd ed.). University of California Press.

⁷ Kara, S. (2009). Sex trafficking: Inside the business of modern slavery. Columbia University Press.

Fenomenul este unul cunoscut la nivelul autorităților în România, demersuri concrete sunt întreprinse de instituții ale Statului Român și actori din sfera privatului, organizații neguvernamentale care își concentrează eforturile pentru asistența victimelor fenomenului și diminuarea efectelor sale în plan social, dar și pentru aducerea în fața justiției a celor vinovați. Cu toate acestea traficul de persoane este un fenomen foarte versatil, iar traficanții se adaptează vremurilor noi și își schimbă modul de acțiune și de abordare reușind să ocolească legile statelor.

Autoritățile depun eforturi constante și continue pentru destructurarea rețelelor de traficanți de persoane. Exemple din mass-media și, mai mult, exemplele care nu ajung în mass-media ci doar în practica judiciară, sunt elocvente în acest sens. Statisticile instituțiilor publice din România sunt, de asemenea, grăitoare, elocvente pentru acest fenomen ilustrând, pe de o parte amplitudinea sa socială, numărul de victime care au fost identificate, dar și numărul de persoane care au fost deferite justiției pentru a fi trase la răspundere. Dincolo de statistici sunt însă realitățile sociale care din păcate nu pot fi cuantificate cu exactitate. Este posibil să avem doar perspectiva unui vârf de aisberg atunci când vedem statisticile oficiale, sau, dimpotrivă, efectele fenomenului să fie complet vizibile, statistic.

Departamentul de Stat al SUA elaborează anual un raport axat pe problematica traficului de persoane la nivel global arătând dimensiunile acestui fenomen. Statele Unite au făcut din lupta mondială împotriva traficului de persoane o prioritate în materie de politică și utilizează o abordare care implică întreaga structură guvernamentală pentru a opri traficanții de persoane, a proteja victimele și a preveni săvârșirea acestei infracțiuni.⁸ Ambasada Statelor Unite ale Americii în România acordă, de asemenea, importanță acestui fenomen. Informațiile publice pe care le regăsim pe website-ul acestei instituții în secțiunea Raportul privind traficul de persoane, sunt menite a evidenția o percepție obiectivă asupra fenomenului dar totodată a trage un semnal de alarmă privind gravitatea sa, implicațiile sociale și amplitudinea fenomenului. Conform unor date din 2002,⁹ *„Guvernul României nu îndeplinește în totalitate standardele minime în vederea eliminării traficului de ființe umane, însă depune eforturi semnificative în acest sens. Guvernul a făcut, per total, eforturi suplimentare, comparativ cu perioada anterioară de raportare, având*

⁸ Ambasada SUA în România, <https://ro.usembassy.gov/ro/reactia-federala-la-traficul-de-persoane/>

⁹ Ambasada SUA în România, <https://ro.usembassy.gov/ro/raportul-privind-traficul-de-persoane-2022/>

în vedere impactul pandemiei COVID-19 asupra capacității sale de a lupta împotriva traficului de persoane; prin urmare, România a fost promovată la Nivelul 2. Aceste eforturi au inclus anchetarea mai multor cazuri de trafic de persoane, dispunerea urmăririi penale și condamnarea unui număr mai mare de traficanți și implementarea unui program pilot care autorizează finanțarea, la nivel local, a unui ONG care oferă servicii pentru victime. În plus, au intrat în vigoare amendamentele aduse Codului Penal, prin care se elimină prescripția pentru infracțiunile legate de trafic de persoane și care acordă, astfel, timp suplimentar autorităților pentru a trimite în judecată autorii acestor tipuri de infracțiuni. Mai mult, guvernul a adoptat o ordonanță de urgență și un plan de măsuri axate pe îmbunătățirea capacității de a veni în sprijinul minorilor vulnerabili și al persoanelor care fac parte din alte categorii de risc și de a ancheta diferitele infracțiuni comise împotriva minorilor, inclusiv traficul de persoane.” Sunt informații care arată că Guvernul României a întreprins pași semnificativi în lupta cu fenomenul traficului de persoane, dar cu toate acestea mai există aspecte perfectibile. Sunt formulate recomandări, dintre care unele extrem de importante, care se referă la descurajarea infractorilor și asigurarea că aceștia își execută pedepsele în realitate. Raportul constituie un document foarte important pentru a oferi o perspectivă obiectivă asupra fenomenului. Nu în ultimul rând, raportul oferă și o perspectivă statistică privind cazurile, dar și una instituțională, din perspectiva rețelei instituționale care este implicată, la nivelul țării noastre, în prevenirea fenomenului. Un aspect important se referă mai ales la sancționarea faptelor care intră sub incidența legislație penale. Recomandările prioritare formulate sunt valoroase deoarece pot constitui direcții de acțiune astfel încât fenomenul să poate fi ținut sub control, în prezent, și, în perspectivă, diminuat, iar victimele ajutate. Recomandările raportului se referă și la victime, la identificarea pro activă a potențelor victime în rândul categoriilor vulnerabile. Raportul menționează aceste categorii vulnerabile ca fiind solicitanți de azil, migranții, persoane implicate în sexul comercial și copii din instituțiile de protecție specială. Totodată, sunt importante recomandările privind sporirea disponibilității serviciilor specializate dedicate victimelor fenomenului traficului de persoane, adulți și copii. Totodată recomandările prioritare se referă și la sporirea semnificativă a capacității și disponibilității serviciilor specializate dedicate victimelor adulți și copii acces la asistență medicală consiliere psihologică.

Un fapt important și demn de luat în seamă este acela că raportul recomandă fermitate în anchetarea acuzațiilor de complicitate, inclusiv împotriva angajaților din instituțiile publice implicate, urmărirea penală și

condamnarea reprezentanților oficiali care se fac complici, conform legislației privind traficul de persoane, tragerea la răspundere a acestora prin aplicarea unor pedepse cu închisoarea cu executare, semnificative. Raportul face, de asemenea, recomandarea ca organizațiile neguvernamentale implicate în oferirea de servicii, ale căror persoane beneficiare sunt victime ale fenomenului, să aibă acces la sprijin financiar. Acest lucru se poate face prin modificarea legislației și facilitarea accesului la finanțări de care să beneficieze organizațiile neguvernamentale care asistă victime ale traficului de persoane. Serviciile de asistență socială destinate victimelor traficului de persoane, buna supervizare a acestora, sunt condiții esențiale pentru eradicarea fenomenului. „Supravegherea presupune atât transpunerea supraveghetorului în propria acțiune cu scopul de a le confrunta, de a le privi și de a analiza, precum și de a percepe acțiunile a altora.”¹⁰ Specialiști bine pregătiți, care să lucreze în serviciile destinate victimelor traficului de persoane, ar însemna un bun răspuns oferit fenomenului. Unul dintre aspectele esențiale ale predării practicii asistenței sociale este promovarea unei înțelegeri profunde atât a cadrelor teoretice, cât și a aplicațiilor practice. Această dublă focalizare asigură că viitorii asistenți sociali sunt bine pregătiți pentru a răspunde nevoilor complexe ale clienților lor.¹¹

Traficul de persoane presupune, în fapt, mai multe tipuri de exploatare. Este un fenomen cu mai multe fațete. Acesta se pot regăsi sau pot coexista cumulativ în același caz, sau de sine stătător. Teoretizarea acestor forme de exploatare s-a făcut cu contribuția mai multor organizații sau organisme guvernamentale precum și organizații civile, organizații consulare cu statut diplomatic, internațional. Acestea au încercat să înțeleagă fenomenul, consecințele sale și mai ales modul în care victimele sunt exploatate. Am structurat principalele forme ale traficului de persoane și organizațiile care le-au identificat sau teoretizat:

- Exploatarea sexuală poate include prostituția forțată, pornografia forțată și alte forme de activitate sexuală exploatatoare. În acest caz facem din nou precizarea că nu este relevant consimțământul victimei. Acesta, în nici un caz nu înlătură răspunderea penală a traficantului. Multiple surse oferă informații privind exploatarea sexuală a victimelor traficului de persoane, inclusiv Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și Organizația Internațională pentru Migrație (IOM) în rapoartele lor anuale și studiile privind traficul de persoane.

¹⁰ Runcan, P. L., Goian, C., & Laurentiu, T. Î. (2012). The socio-communicational style and the need for supervision of professionals from the social services. *Revista de cercetare și intervenție socială*, 37, pp. 180-193.

¹¹ Goian, C. (Ed.). (2013). *Teaching social work practice*. Pro Universitaria.

- Muncă forțată este o altă formă a traficului de persoane. Victimele sunt obligate să muncească în condiții grele, coercitive, fără libertate de mișcare, adesea fără plată adecvată, în diverse industrii precum agricultura, construcțiile, și producția. Victimele pot fi grevate de costuri mari precum transportul, masa, cazarea, pe care traficanții le impută victimei. Acestea nu pot renunța la activitatea lucrativă, fiind obligate să muncească până la stingerea presupuselor datorii. Persoanele exploatate astfel sunt deseori forțate să muncească în condiții periculoase și abuzive, fără să primească remunerația corespunzătoare sau să aibă posibilitatea de a refuza tipul de muncă. Concepte pe care legislația din România le individualizează (de exemplu, timpul de odihnă) ca drepturi ale persoanelor angajate, sunt concepte care nu se aplică persoanelor traficate. Acestea sunt obligate să lucreze până la epuizare ajungând să-și riște sănătatea.¹²
- Sclavia domestică – victimele sunt obligate să lucreze în gospodării private în condiții de muncă extrem de exploatare, fără posibilitatea de a-și exercita drepturile de muncă, de a beneficia de protecția legală a legislației muncii. Printre cei care au teoretizat sclavia domestică se numără Global Alliance Against Traffic in Women (GAATW) și diverse rapoarte ale Human Rights Watch.
- Cerșetoria forțată sau forțarea la cerșetorie – victimele sunt obligate să cerșească sub amenințare sau constrângere, adesea sub supravegherea traficanților. Agenția pentru drepturi fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și diverse studii academice privind exploatarea traficului de persoane au identificat aceste forme ale traficului de persoane.
- Traficul de organe – victimele sunt forțate sau păcălite să-și doneze organele, care sunt apoi vândute pe piața neagră. Informații prețioase privind traficul de organe ne parvin din partea Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și rapoartele Global Observatory on Donation and Transplantation (GODT).
- Căsătoriile forțate – victimele sunt forțate să se căsătorească împotriva voinței lor, adesea pentru a exploata ulterior statutul lor marital. Această formă de trafic de persoane este adusă în atenție de Organizația Națiunilor Unite (ONU) și multiple organizații pentru drepturile femeilor, cum ar fi Equality Now.

¹² Organizația Internațională a Muncii (ILO) Traficul de ființe umane în scopul exploatării economice 2005

- Exploatarea copiilor în activități infracționale: copiii sunt forțați să participe în activități criminale, cum ar fi traficul de droguri, furtul și alte activități ilegale. În practica judiciară curentă a multor state, minorii nu au capacitate de exercițiu și nu răspund penal până la diferite praguri de vârste. Totodată, minorii sunt ușor de manipulat, în special cei provenind din medii vulnerabile, prin urmare folosirea lor în activități criminale reprezintă o modalitate de a încerca, pe de o parte, scăparea de rigorile legii, iar pe de altă parte, având în vedere lipsa de conștientizare a pericolului la care se expun copiii, aceștia sunt o masă de manevră ușor de manipulat care favorizează atingerea scopurilor de către membrii grupărilor de criminalitate organizată. UNICEF și diverse studii academice privind exploatarea copiilor ne oferă informații relevante despre amplitudinea exploatării copiilor în diferite activități criminale. nu se poate vorbi de agresiune. În primul rând, agresorul face rău victimei în mod intenționat și cu bună știință. Comportamentele agresive sunt repetitive în timp. Un copil atacat de altul sau de un întreg grup, va fi vizat de mai multe ori. Această caracteristică a repetării unui act de agresiune stă la baza anxietății pe care victimele o dezvoltă. Astfel frica producerii din nou, cu repetitivitate, a unui act agresiv devine la fel de problematică ca și hărțuirea în sine. Victimele trăiesc permanent cu frica repetării actului agresiv.¹³

Traficul de persoane implică privarea de libertate a victimelor, care sunt adesea forțate să lucreze în condiții coercitive sau să se angajeze în activități împotriva voinței lor. Aceasta încalcă drepturi fundamentale, cum ar fi:

- Dreptul la libertate și securitate personală (Articolul 3 din Declarația universală a drepturilor omului).
- Dreptul de a nu fi supus sclaviei sau servituții (Articolul 4 din Declarația universală a drepturilor omului) Victimele traficului de persoane, urmare a exploatării și a abuzurilor la care sunt supuse suferă adesea traume psihologice și fizice severe. Traumele includ violența fizică și sexuală, izolarea, intimidarea și abuzul psihologic. Aceste efecte au consecințe pe termen lung asupra sănătății mentale și fizice ale victimelor, încălcând dreptul la sănătate și bunăstare (Articolul 25 din Declarația universală a drepturilor omului)
- Autonomia individuală, dreptul la libera circulație, sunt, de asemenea, încălcate. Violarea autonomiei individuale se explică prin faptul ca

¹³ Goian, C. (2020). A comparative analysis between the perceptions and attitudes of students in two high schools with different status regarding the phenomenon of bullying in schools. *Educația Plus*, 26(1), pp. 308-325. Editura Universității Aurel Vlaicu.

traficul de persoane implică adesea exploatarea continuă, coercitivă sau frauduloasă a indivizilor, încălcând astfel dreptul lor la autonomie personală și libertate de mișcare. Adesea persoanelor exploatare le este limitată libertatea de mișcare, cu un control deplin din partea traficantului, manifestat fie prin limitarea libertății de mișcare fizică, dar cel mai adesea prin constrângere psihologică prin abuz emoțional.

Persoanele traficate sunt deseori forțate să trăiască în condiții insalubre și periculoase, fără acces la necesitățile de bază, cum ar fi hrană, apă și îngrijire medicală adecvată.

Traficul de persoane poate fi privit ca o formă modernă de sclavie, în care indivizii sunt considerați proprietate și sunt tratați ca obiecte, fără niciun respect pentru demnitatea lor umană.

Impactul asupra comunităților este semnificativ. Nu doar indivizii și familiile sunt afectate. Repercusiunile se răsfrâng și asupra comunităților: Traficul de persoane nu afectează doar victimele directe, ci are și un impact negativ asupra comunităților în care are loc, subminând coeziunea socială și prosperitatea economică. Traficul de persoane contribuie la creșterea corupției și criminalității organizate în comunități. Rețelele de traficanți corup oficialii locali și subminează autoritatea statului.¹⁴

Traficul de persoane subminează valorile fundamentale ale demnității umane, egalității și drepturilor individuale, contribuind la o cultură a indiferenței și a injustiției.

Perspectiva statistică a traficului de persoane în vestul țării – județele Timiș, Caraș-Severin și Arad

Pentru studiul datelor statistice au fost luate ca referință trei județe din vestul țării, Timiș, Caraș-Severin și Arad, județe de graniță. Cele trei județe intră în aria de competență a Centrului Regional Timișoara al Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane (CR – ANITP Timișoara). Au fost analizate datele statistice din ultimii trei ani 2021, 2022, 2023, pentru a identifica tendințe privind traficul de persoane în vestul țării în cele trei județe de referință.

Caracteristica acestor trei județe este aceea că toate trei sunt județe de graniță situate în vestul țării, fiind porți de intrare și ieșire România către statele UE, iar județele Timiș și Caraș au graniță cu Serbia, stat non UE.

Aceste date statistice au relevat un număr total de 102 victime identificate în cadrul Centrului Regional Timișoara al Agenției Naționale Împotriva Traficului

¹⁴ Human Rights Watch (HRW), <https://www.hrw.org/>.

de Persoane. Analizând datele se constată că fenomenul traficului de persoane afectează în mai mare măsură minorii. În anul 2021, 60% dintre persoanele traficate au fost minori. În raport de anul 2021, în anul 2022 procentul s-a ridicat la 80%, pentru ca apoi, în 2023, procentul să fie de 81% minori din totalul persoanelor traficate.

Aceste date reliefează faptul că numărul de minori traficanți este în creștere, implicit procentul de minori din total victime identificate la nivelul Centrului Regional Timișoara al Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane.

În raport de datele analizate, la nivelul CR – ANITP Timișoara, au fost identificate și asistate un număr de 102 victime ale traficului de persoane. Dintre acestea, 73 de victime sunt minore. Dintre victimele minore, 62 sunt de gen feminin. Există o corelație între datele identificate în vestul țării și alte statistici existente privind studiul fenomenului traficului de persoane. Astfel, Organizația Salvați Copiii, într-un studiu¹⁵ realizat în 2023 prezintă date statistice din care rezultă că în cazurile de abuz sexual victimele sunt preponderent de fete. Corelația cu studiul de față este că și în ceea ce privește traficul de persoane există această preponderență la victimele minore, acestea fiind în procent semnificativ de gen feminin.

De altfel, datele statistice obținute în vestul țării sunt în corelație cu datele statistice din Strategia națională de luptă împotriva traficului de persoane 2024 -2028. „Comparativ cu perioada 2012-2016, când persoanele de sex bărbătesc reprezentau o pondere însemnată în totalul victimelor traficului de persoane (31%), în perioada 2018-2022 numărul victimelor de sex bărbătesc s-a redus semnificativ (-60%), în timp ce în cazul victimelor de sex femeiesc reducerea a fost de doar 25%. Categoria de vârstă care prezintă cea mai mare vulnerabilitate la trafic în cazul femeilor este 18-25 ani, 3 din 4 femei victime fiind din această categorie de vârstă, iar în cazul minorelor, 8 din 10 fete victime au fost din categoria de vârstă 14-17 ani. Din datele colectate se observă că interesul infracțional din ultimii ani a fost orientat mai degrabă către exploatarea femeilor, în special a celor minore, în sfera prostituției și pornografiei, datele statistice naționale indicând o pondere de 80% din victimele identificate ca fiind de sex femeiesc, în proporții egale (40%), femei și fete.”¹⁶

În proporție vast majoritară victimele au fost referite către CR Timișoara al ANITP de către Brigada de Combatere a Criminalității Organizate (BCCO) sau Serviciul de Combatere a Criminalității Organizate (SCCO) din județele de interes sau din alte județe.

¹⁵ Organizația Salvați Copiii.

¹⁶ Strategia națională de luptă împotriva traficului de persoane 2024 -2028

Statistică victime trafic de persoane
Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane
Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2021

	Total	Referite de BCCO Timișoara	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de alte Centre Regionale	Sesizări către CR Timișoara	ONG
Nr. victime	46	21	16	2	2	2	1
Vârsta la data traficării	28 minori – 60% 18 majori – 40%	6 minori 15 majori	16 minori	2 minori	2 minori	1 minor 1 major	1 minor 2 major
Sex	8 M – dintre care 2 minori 38 F – dintre care 26 minori	9F –majori 6 M – majori 4 F-minori 2 M– minori	16 F – minori	2 F – minori	2 F– minor	1 F– minor 1 F– major	1 F– minor 2 F major
Mediu proveniență	Urban – 20 – 43% Rural – 26 – 57%	Urban – 6 Rural – 15	Urban – 10 Rural – 6	Urban – 1 Rural – 1	Urban – 1 Rural – 1	Urban – 2	Rural – 3
Județ de proveniență	Timiș – 13 Caraș-Severin – 24 Arad – 4 Alba – 1 Vaslui – 1 Mureș – 1 Covasna – 1 Sibiu – 1	Timiș – 11 Caraș-Severin – 10	Caraș-Severin – 14 Timiș – 1 Vaslui – 1	Arad – 2	Arad – 1 Sibiu – 1	Timiș – 1 Alba – 1	Covasna – 1 Arad – 1 Mureș – 1

	Total	Referite de BCCO Timișoara	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de alte Centre Regionale	Sesizări către CR Timișoara	ONG
Mod exploatare	Pornografie infantilă – 21 – 46% Exploatare sexuală – 11 (7 minor și 2 majori) – 24% Exploatare prin muncă – 14 – 30%	Pornografie infantilă – 5 Exploatare sexuală – 2 (1 minor și 1 major) Exploatare prin muncă – 14	Pornografie infantilă – 15 Exploatare sexuală – 1 (minor)	Exploatare sexuală – 2 (minori)	Exploatare sexuală – 2 (minori)	Pornografie infantilă – 1 Exploatare sexuală 1	Exploatare sexuală – 3 Dintre care 1 (minor)
Destinația exploatării	România – 28 Spania – 10 Germania – 4 Italia – 2 Elveția – 1 Ungaria – 1	România – 7 Spania – 10 (exploatare prin muncă) Germania – 4 (exploatare prin muncă)	România – 16	România – 2	România – 2	România – 1 Italia – 1	Ungaria – 1 Italia – 1 Elveția – 1
Mod recrutare	Exploatare vulnerabilitate minor – 21 Lover boy – 5 Ofertă de muncă în străinătate – 16 Ofertă de muncă în România – 1 Promisiuni false – 1 Promisiune căsătorie – 1	Exploatare vulnerabilitate minor – 5 Lover boy – 2 Ofertă de muncă în străinătate – 14	Exploatare vulnerabilitate minor – 15 Lover boy – 1	Lover boy – 2	Promisiuni false – 1 Ofertă de muncă în România – 1	Exploatare vulnerabilitate minor – 1	Promisiune căsătorie – 1 Ofertă de muncă în străinătate – 2

	Total	Referite de BCCO Timișoara	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de alte Centre Regionale	Sesizări către CR Timișoara	ONG
Relația cu recrutatorul	Cunoștință - 16 Prieten - 7 Necunoscut - 20 Rude - 2	Cunoștință - 10 Prieten - 6 Necunoscut - 5	Cunoștință - 1 Necunoscut - 15	Cunoștință - 2	Cunoștință - 1 Rude - 1	Prieten - 1	Rude - 1 Cunoștință - 2
Forma racolare	Internet - 20 În persoană - 25	Internet - 5 În persoană - 16	Internet - 15 În persoană - 1	În persoană - 2	În persoană - 2	În persoană - 1	În persoană - 3
Studii	Fără studii - 3 Clase 1-4 - 9 Clase 5-8 - 33	Fără studii - 2 Clase 1-4 - 8 Clase 5-8 - 11	Clase 5-8 - 16	Clase 1-4 - 1 Clase 5-8 - 1	Clase 5-8 - 2	Clase 5-8 - 1	Fără studii - 1 Clase 5-8 - 2
Familie	Familie biparentală - 26 Familie monoparentală - 9 Instituționalizat - 7 dintre care 5 minori în momentul traficării Fără sprijinul familiei - 3	Familie biparentală - 13 Familie monoparentală - 2 Instituționalizat - 4 (minori) Fără sprijinul familiei - 2	Familie biparentală - 9 Familie monoparentală - 6 Instituționalizat - 1	Familie biparentală - 1 Familie monoparentală - 1	Familie biparentală - 2	Familie biparentală - 1	Fără sprijinul familiei - 1 Instituționalizat - 2

Statistică victime trafic de persoane
Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane
Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2022

	Total	Referite de BCCO TIMIȘOARA	Referite de SCCO Ca- raș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de cătore SCCO Covasna	ONG
Nr. victime	30	22	2	2	2	2
Vârsta la data traficării	24 minori -80% 6 majori -20%	22 minori	2 majori	2 minori	2 majori	2 majori
Sex	13 M - dintre care 7 minori 17 F - toate minore	15 F-minori 7 M- minori	2 M - majori	2 F - minori	2 M- majori	2 M- majori
Mediu proveniență	Urban -12 - 40% Rural - 18 - 60%	Urban - 8 Rural - 14	Rural - 2	Urban - 1 Rural - 1	Urban - 1 Rural - 1	Rural - 2
Județ de proveniență	Timiș - 23 Caraș-Severin - 2 Arad - 4 Prahova - 1	Timiș - 21 Prahova - 1	Caraș- Severin - 2	Arad - 2	Arad - 2	Timiș - 2
Mod exploatare	Pornografie infantilă - 15 -50% Exploatare sexuală - 4 (minori) - 13% Exploatare prin muncă - 11 (5 minori și 6 majori) - 37%	Pornografie infantilă - 15 Exploatare sexuală - 2 (1 M și 1 F) Exploatare prin muncă - 5 M	Exploa- tare prin muncă - 2	Exploatare sexuală - 2	Exploa- tare prin muncă - 2	Exploatare prin muncă - 2

	Total	Referite de BCCO TIMIȘOARA	Referite de SCCO Ca- raș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de către SCCO Covasna	ONG
Destinația exploatării	România – 24 Irlanda – 2 Germania si Austria – 2 Belgia – 2	România – 22	Belgia – 2	România – 2	Germania și Austria – 2	Irlanda – 2
Mod recrutare	Exploatare vulnerabilitate minor – 15 Lover boy – 9 Oferta de muncă în străinătate – 6	Exploatare vulnerabilitate minor – 15 Lover boy – 7	Ofertă de muncă în străinătate -2	Lover boy – 2	Oferta de muncă în străinătate -2	Oferta de muncă în străinătate -2
Relația cu recrutorul	Cunoștință – 8 Cunoștință pe internet – 7 Ruda – 1 (părinți) Prieten – 1 Vecin – 4 Asistent maternal – 4 Bona – 3 Necunoscut – 2	Cunoștință pe internet – 7 Ruda – 1 (părinți) Prieten – 1 Vecin – 4 Asistent maternal – 4 Bona – 3 Necunoscut – 2	Cunoștință – 2	Cunoștință – 2	Cunoștință – 2	Cunoștință – 2
Formă racolare	Internet – 7 În persoană – 23	Internet – 7 În persoană – 15	În persoană – 2	În persoană – 2	În persoană – 2	În persoană – 2

Studii	<p>Total</p> <p>Preșcolar – 2 Elev clasele 1-4 – 3 Elev clase 5-8 – 7 Elev clase 9-12 – 2 5-8 clase finalizate – 3 9-12 clase finalizate – 2 Școala Profesională – 1 Recuperare – 5 Abandon înainte de a finaliza 8 clase – 5</p>	<p>Referite de BCCO TIMIȘOARA</p> <p>Preșcolar – 2 Elev clasele 1-4 – 3 Elev clase 5-8 – 7 Elev clase 9-12 – 2 Recuperare – 5 Abandon înainte de a finaliza 8 clase – 3</p>	<p>Referite de SCCO Caraș-Severin</p> <p>5-8 clase finalizate – 2</p>	<p>Referite de SCCO ARAD</p> <p>Abandon înainte de a finaliza 8 clase – 2</p>	<p>Referite de către SCCO Covasna</p> <p>5-8 clase finalizate – 1 Școala Profesională – 1</p>	<p>ONG</p> <p>9-12 clase finalizate – 2</p>
Familie	<p>Familie biparentală – 15 Familie monoparentală – 8 Instituționalizat – 6 Fără sprijinul familiei – 1</p>	<p>Familie biparentală - 11 (în 1 dintre cazuri familia este cea care a exploatat minorul) Familie monoparentală - 6 Instituționalizat - 4 Fără sprijinul familiei - 1 (acum se află la asistent maternal)</p>	<p>Familie biparentală – 2</p>	<p>Familie monoparentală – 2</p>	<p>Familie biparentală – 2</p>	<p>Instituționalizat – 2</p>

Statistică victime trafic de persoane
Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane
Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2023

	Total	Referite de BCCO TIMIȘOARA	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de SCCO Bihor	Repatriate
Nr. victime	26	12	9	1	2	2
Vârsta la data traficării	21 minori – 81% 5 majori – 19%	10 minori 2 majori	8 minori 1 major	1 minor	2 minori	2 majori
Sex	22 F – dintre care 19 minori 4 M – dintre care 2 minori	8 F – minori, 2 F – majori 2 M – minori	8 F – minori 1 M – majori	1 F – minori	2 F – minori	1 F – majori 1 M – majori
Mediu proveniență	Urban – 12 Rural – 14	Urban – 8 Rural – 4	Urban – 2 Rural – 7	Urban – 1	Rural – 2	Urban – 1 Rural – 1
Județ de proveniență	Timiș – 13 Caraș-Severin – 8 Arad – 1 Bihor – 2 Neamț – 1 Sibiu – 1	Timiș – 12	Caraș- Severin – 8 Neamț – 1	Arad – 1	Bihor – 2	Timiș – 1 Sibiu – 1

	Total	Referite de BCCO TIMIȘOARA	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de SCCO Bihor	Repatriate
Mod exploatare	Pornografie infantilă – 18 -69% Exploatare sexuală – 3 – 12% Exploatare prin muncă – 3 – 12% Exploatare prin cerșetorie – 2 – 7%	Pornografie infantilă – 9 Exploatare sexuală – 2 (dintre care 1 minoră) Exploatare prin muncă – 1	Pornografie infantilă – 8 Exploatare prin muncă – 1	Pornografie infantilă – 1	Exploatare prin cerșetorie – 2 Exploatare prin muncă – 1	Exploatare sexuală – 1 Exploatare prin muncă – 1
Destinația exploatării	România – 24 Germania – 1 Marea Britanie - 1	România – 12	România – 9	România – 1	România – 2	Germania – 1 Marea Britanie - 1
Mod recrutare	Exploatare vulnerabilitate minor – 10 Lover boy – 12 Oferta de muncă - 4	Exploatare vulnerabilitate minor – 5 Lover boy – 6 Ofertă loc de muncă – 1	Exploatare vulnerabilitate minor – 3 Lover boy – 5 Oferta de muncă - 1	Lover boy – 1	Exploatare vulnerabilitate minor – 2	Oferta de muncă în străinătate – 2
Relația cu recrutatorul	Cunoștință – 15 Prieten – 1 Vecin – 1 Necunoscut – 9	Cunoștință – 5 Prieten – 1 Vecin – 1 Necunoscut – 5	Cunoștință – 5 Necunoscut – 4	Cunoștință – 1	Cunoștință – 2	Cunoștință – 2

	Total	Referite de BCCO TIMIȘOARA	Referite de SCCO Caraș-Severin	Referite de SCCO ARAD	Referite de SCCO Bihor	Repatriate
Formă racolare	Internet – 7 În persoană – 19	Internet – 4 În persoană – 8	Internet – 3 În persoană – 6	În persoană – 1	În persoană – 2	În persoană – 2
Studii	Elev clasele primar – 4 Elev clase gimnaziu – 15 Elev liceu – 1 5-8 clase finalizate – 1 Abandon înainte de a finaliza 8 clase – 2 (dintre care 1 minor) 9-12 clase finalizate – 3	Elev clasele primar – 3 Elev clase gimnaziu – 5 Elev liceu – 1 5-8 clase finalizate – 1 Abandon înainte de a finaliza 8 clase – 2	Elev gimnaziu – 8 9-12 clase finalizate – 1	Elev gimna- ziu – 1	Elev gimnaziu – 1 Elev primar – 1	9-12 clase finalizate – 2
Familie	Familie biparentală – 20 Familie monoparentală – 2 Instituționalizat – 3 Fără sprijinul familiei – 1	Familie biparentală – 8 Familie monoparentală – 2 Instituționalizat – 1 Fără sprijinul familiei – 1 (acum se află la asistent maternal)	Familie biparentală - 9	Instituționalizat -1	Familie biparentală - 2	Instituțio- nalizat - 1 Familie biparentală - 1

Concluzii

Analizând datele statistice din cele trei județe de referință Timiș, Caraș, Arad ajungem la concluzia că există o prevalență mare a traficului de persoane rândul minorilor. Minorii sunt un grup vulnerabil cu risc de traficare. Procentul minorilor traficanti a crescut constantă în ultimii trei ani de referință, în arealul studiat.

Genul feminin este mai predispus la riscul de traficare, un procent major dintre victimele minore ale fenomenului sunt de gen feminin. Chiar dacă cifrele nu arată proporții îngrijorătoare privind fenomenul traficului de persoane în vestul țării, cu toate acestea cifrele sunt semnificative. În continuare traficul de persoane reprezintă o problemă și produce victimă în rândul unor categorii de persoane. În vestul țării grație colaborării dintre Centrul Regional Timișoara al ANITP respectiv BCCO și organizații neguvernamentale, mecanismele de referire și identificare ale viciilor sunt deplin funcționale. Acest lucru face ca victimele să primească asistență, facilitând reintegrarea lor socială. În continuare este necesară îmbunătățirea capacităților de detectare și intervenție rapidă în situațiile de trafic de persoane, prin formare și dotare adecvată a personalului implicat (poliție, judecători, asistenți sociali etc.). Totodată este necesară creșterea gradului de conștientizare în comunitate cu privire la riscurile și semnele traficului de persoane, prin continuarea implementării de campanii educaționale și informaționale în școli, instituții publice și mass-media.

Bibliografie:

- Bales, K. (2004). *Disposable people: New slavery in the global economy* (2nd ed.). University of California Press.
- Dârdală, D. (2015). Traficul de persoane – o perspectivă românească. *Revista Română de Drept și Afaceri Europene*, 1(1), pp. 89-102.
- Goian, C. (Ed.). (2013). *Teaching social work practice*. Pro Universitaria.
- Goian, C. (2020). A comparative analysis between the perceptions and attitudes of students in two high schools with different status regarding the phenomenon of bullying in schools. *Educația Plus*, 26(1), 308-325. Editura Universității Aurel Vlaicu.
- Kara, S. (2009). *Sex trafficking: Inside the business of modern slavery*. Columbia University Press.
- Lloyd, R. (2011). *Girls like us: Fighting for a world where girls are not for sale, an activist finds her calling and heals herself*. Harper Collins.
- Negulescu, R. (2017). Exploatarea sexuală în România: Cauze și consecințe. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, 58, pp. 11-24.

- Runcan, P. L., Goian, C., & Laurentiu, T. Î. (2012). The socio-communicational style and the need for supervision of professionals from the social services. *Revista de cercetare si intervenție socială*, 37, pp. 180-193.
- Sava, I. N. (2009). Traficul de persoane – o amenințare actuală la adresa securității internaționale. În I. Bostan & R. Ionescu (Eds.), *Securitatea națională în secolul XXI: Provocări și soluții*, pp. 245-256. Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”.
- Streteanu, F. (2013). Copiii vulnerabili în fața traficului de persoane în România. În V. V. Georgescu & M. G. Niculescu (Eds.), *Vulnerabilitate și reziliență în comunitățile românești*, pp. 123-138. Editura Universitară.
- Shelley, L. (2010). *Human trafficking: A global perspective*. Cambridge University Press.
- Skinner, E. B. (2008). *A crime so monstrous: Face-to-face with modern-day slavery*. Free Press.
- Trodd, Z., & Bales, K. (2012). *Modern slavery: A beginner's guide*. Oneworld Publications.
- Ambasada SUA în România, <https://ro.usembassy.gov/ro/raportul-privind-traficul-de-persoane-2022/>
- Europa Liberă România. (2023, iunie 5). Strategie națională împotriva traficului de persoane. România, criticată în trecut de experți. Radio Europa Liberă România. <https://România.europalibera.org/a/trafic-de-persoane-strategie-România-critici/32944456.html>
- LEGEA nr.678 din 21 noiembrie 2001, privind prevenirea și combaterea traficului de persoane
- Organizația Salvați Copiii <https://www.stopabuz.ro/noutati/aproape-unul-din-10-cazuri-de-abuz-asupra-copilului-reprezinta-abux-sexual-sau-si-exploatare-sexuală-salvati-copiii-România-formeaza-echipe-de-ofiteri-si-subofiteri-de-politie-in-domeniul-investigari/>
- Organizația Internațională a Muncii (ILO) – Traficul de ființe umane în scopul exploatării economice 2005
- Human Rights Watch (HRW) <https://www.hrw.org/>
- Statistică victime trafic de persoane, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2021
- Statistică victime trafic de persoane, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2022
- Statistică victime trafic de persoane, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane Centrul Regional Timișoara (jud. Timiș, Caraș-Severin, Arad) în anul 2023